

umhvørvisstovan

Ískoyti til umhvørvisgóðkenning

hjá P/F Mowi Faroes, US mál nr. 412009-004/08, HFS mál nr. 614-92-0010-16

sambært kapittul 5 í Ll. nr. 134 frá 1988 um umhvørvisvernd

Navn á virki við góðkenning:	
P/F Mowi Faroes	
Bústaður hjá virki:	
Heygstrøð 2, 490 Strendur	
Galdandi fyri virksemi:	
Aling av laksi og síli	
Aliloyvi.:	Alifjørður:
C-8	Oyndarfjørður
Alistøð:	Aliðkið:
AS-10	A-52
	A-26
Mál nr.:	Galdandi frá:
16/00111-70	15. desember 2021

Umhvørvisstovan, tann 15. desember 2021

Katrin Haraldsdóttir Jensen, deildarleiðari

1. Umsókn

P/F Mowi Faroes hefur ætlanir um at gera broytingar á alifjörði C-8, Oyndarfjörður. Ætlanin er at broyta aliðkið A-52 og at leggja eitt nýtt aliðkið aftrat fram við norðara landinum á fjörðinum. P/F Mowi hefur í hesum sambandi hin 28. juni 2021 sent Umhvørvisstovuni umsókn um umhvørvisgóðkenning til alivirksemi á broytta aliðki A-52 og nýggja aliðki A-26 á alifirði C-8, Oyndarfjörður.

2. Góðkenning og heimild

Sambært galdandi umhvørvisgóðkenning fyrri alivirksemi á C-8, Oyndarfjörður, má virkið ikki víðkast ella broytast byggifrøðiliga ella rakstrarliga á ein hótt, ið nertir við dálkingarviðurskifti virkisins, fyrr enn nýggj góðkenning er givin til hesa víðkan ella broyting.

Endamálið við umhvørvisgóðkenningini er at fyrbygja og avmarka dálking av náttúru og umhvørvi og ampar, sum kunnu standast av virkseminum og at varðveita lívfrøðiliga margfeldið.

Henda góðkenning tekur ikki stóðu til, um tað er neyðugt við góðkenning ella loyvi eftir aðrari lóggávu.

3. Málsviðgerð

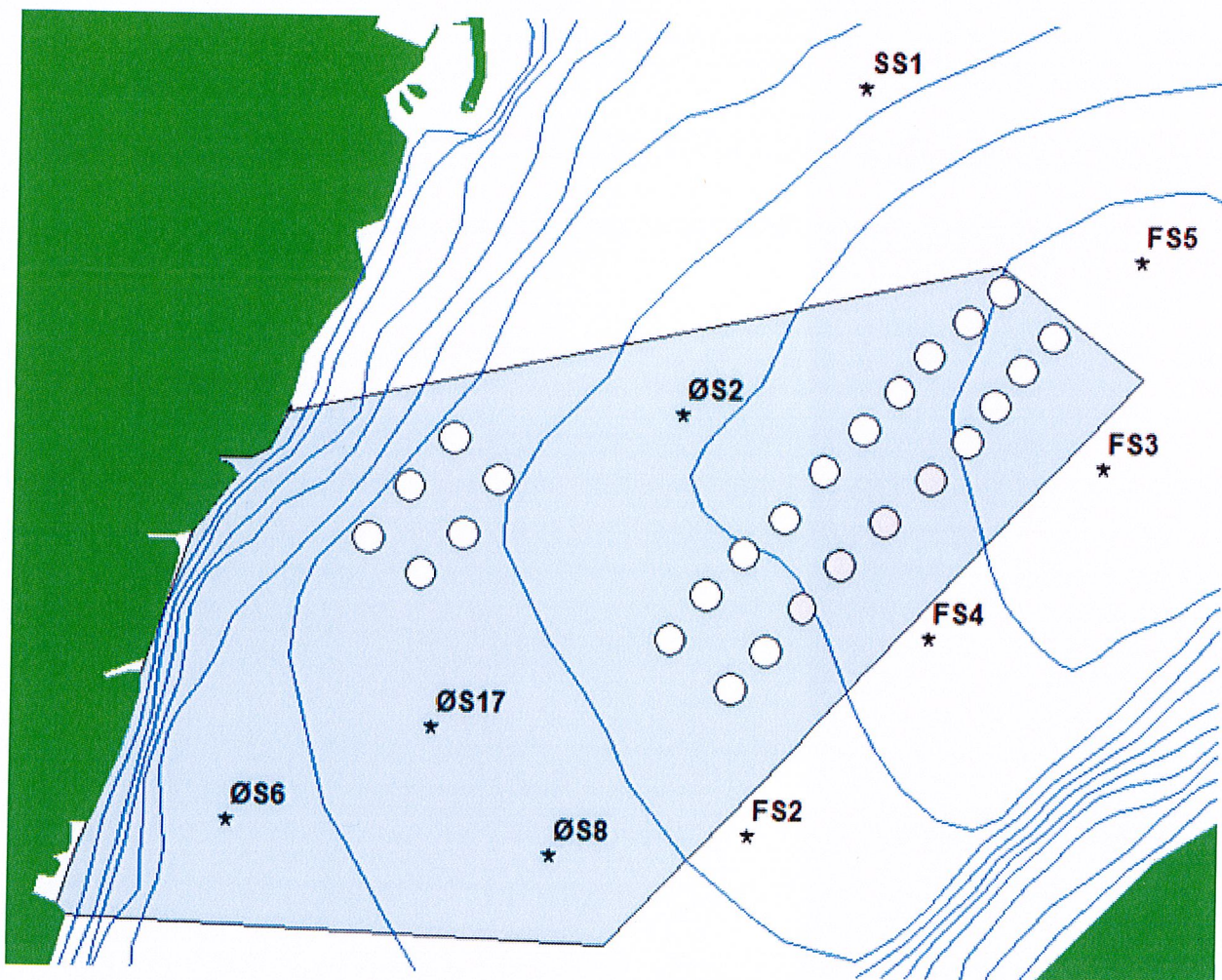
Tilfar frá P/F Mowi um broytingar og staðseting av aliðkjum, umframt kanningar av botnviðurskiftum, streymi o.ø. á økinum, hefur verið grundarlag undir viðgerðini av umsóknini.

Alivirksemi knýtt at aliloyvi C-08 umfatar sum nú er alivirksemi á sjónum á aliðki A-52 í Oyndarfirði og tilhoyrandi landstøð AS-10. P/F Mowi hefur tann 28. juni 2021 sent Heilsifrøðiligu Starvsstovuni umsókn um loyvi til broyta aliðkið A-52 og at leggja eitt nýtt aliðkið aftrat aliloyvinum í Oyndarfirði.

Hetta ískoytið til umhvørvisgóðkenningina umfatar alt alivirksemi hoyrandi til aliloyvi C-08, Oyndarfjörður, við møguligum tilhoyrandi ískoyti til aliloyvi. Stødd og staðseting av aliðkjum, har alivirksemið kann fara fram, verður ásett í loyvisbrævi til aling á sjónum, sum verður givið av Aliumsitingini á Heilsufrøðiligu starvsstovuni.

Aling hefur verið á Oyndarfirði síðani í 1989 og hava fleiri ymisk aliðki verið á alifirðinum. Í lýtuni er eitt aliðki á Oyndarfirði, A-52, sum er 508.328 m². Alingin á A-52 á Oyndarfirði hefur seinastu árin verið deild upp í tveir partar, ein innara part (vestur) og einuttara part (eystur). Á verandi øki er botntilfarið fínur sandur og leirur. Botnhallið er lítið og munurin á flóð og fjøru er stórur. Dýpið er úr 10 til 53 m. Útskiptingin er hampuliga góð. Út frá modelleringum ferðast fóður og skarn í áleið ein landsynning (137°). Botnfelda tilfarið frá alingini fellur á botn og ferðast lutfallsliga langt frá rammuni og resuspenderast ikki.

Botnkanningará verandi aliðki A-52 hava víst, at økið er ávirkað av dálking frá alivirkseminum. Kanningarnar vístu, at stóðan á vestara parti av økinum er verri enn á eystara økinum. Seinasta framleiðsluumfar fekk vestari partur av økinum stóðu 3 dálkað og eystari partur av økinum fekk stóðu 2 nakað dálkað. Mynd 1 vísur staðsetingina og dálkingarstøðuna av aliringunum seinasta framleiðsluumfar.

Mynd 1: verandi aliþeki A-52 og staðsetingina av ringunum í 2020-2021.

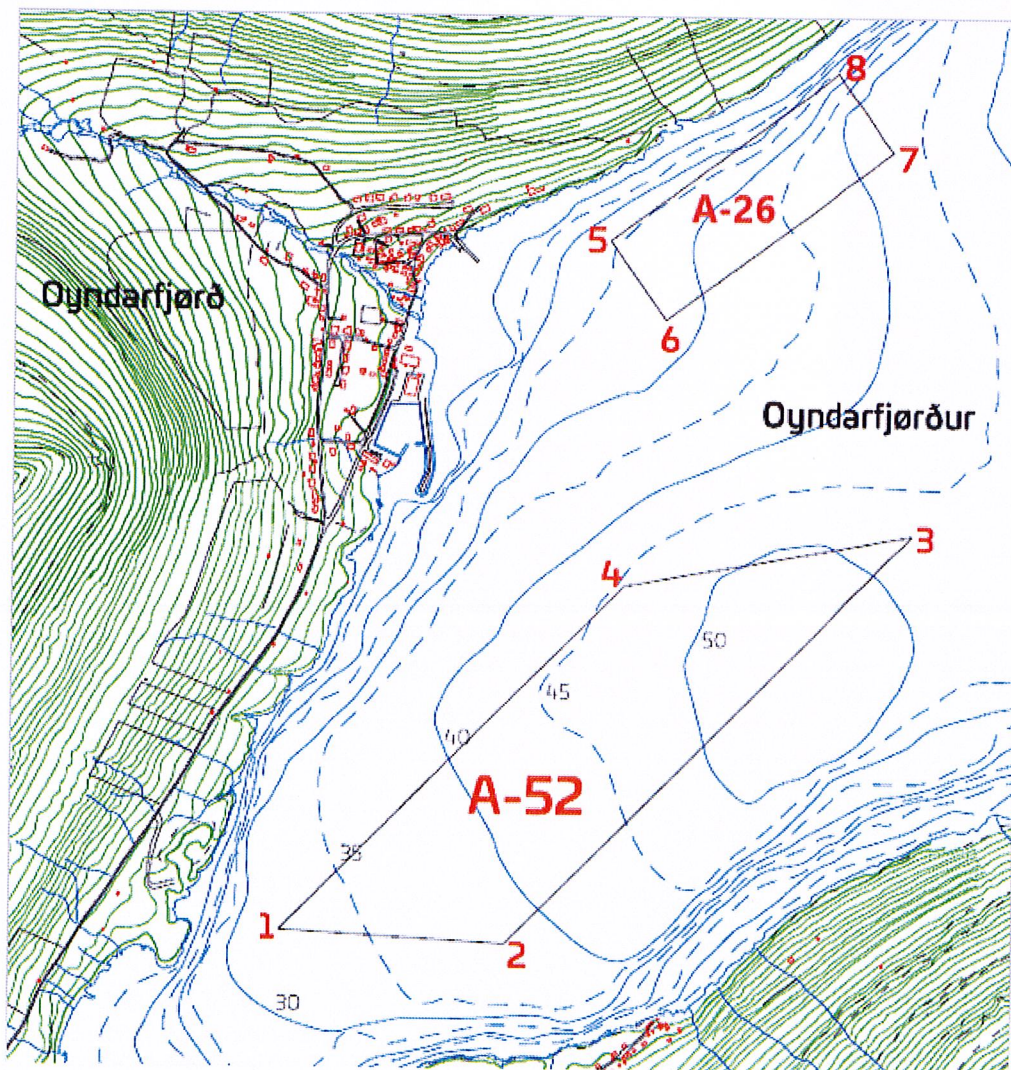
Sambært P/F Mowi kann tað koma fyri, at vatnumhvørvi á vestara partinum av økinum ikki er optimalt fyri fiskin, samstundis sum ávirkanin á botnin er hægri á vestara partinum enn á tí eystara partinum. Tí ætla P/F Mowi nú at minka nakað um verandi øki til 378.985 m². Hetta verður gjørt við at tann vestari parturin av aliðkinum, sum liggur longst inn ímóti landi verður tikin burtur og nakað verður lagt aftrat økinum í ein landnyrðing út eftir firðinum.

Streymmátingar vísa at lítið rák er á innasti parti á verandi aliðeki A-52, og verður tað lutfalsliga skjótt dálkað, meðan streymurin er nakað harðari longri úti á A-52 og á økinum, sum eftir ætlan verður lagt aftrat A-52. Ein streymmáting, sum er gjørd innast á A-52 í 2014 vísur, at miðal streymferðin bert er 2-3 cm/s og at streymferðin so at siga ongantíð fer uppum 9,5 cm/s við botn og í miðum sjógvi. Tað er mett at 9,5 cm/s, er gáttin fyri resuspendering av bitlum, og tí kann sigast at hetta øki er botnsetandi. Longri úti á økinum, har eystaru ringarnir plaga at liggja, eru triggjar streymmátingar gjørdar á ymsum stöðum, hesar eru frá 2014, 2016 og 2021. Um man hyggur eftir hesum trimum streymmátingunum saman so er miðal streymferðin uttarlaga á A-52 millum 4 - 6,2 cm/s. Streymferðin liggur undir 9,5 cm/s í 84-95 % av tíðini og er botnurin tí bert partvís resuspensivur. P/F Mowi hevur eisini gjørt eina ADCP máting frá báti, har siglt verður tætt uppat markinum til uttaru helvt av ætlaða tillagaða aliðeki A-52. Í teimum ovastu 3-15 metrunum er miðal streymferðin á hesum strekkinum var 3-15 cm/s og eru harðastu streymferðirnar á uttasta parti av

aliðkinum. Rákið, sambært ADCP mátingini, er skiftandi, men ferðast í stóran mun inn eftir firðinum á vestaru síðuni av A-52 og út eftir fjørðinum eystaru megin aliðkið og sær út til at skifta við sjóvarfallinum.

Nýggja aliðkið A-26 verður eftir ætlan 78.400 m² og verður samlaða víddin á aliðkjumum á Oyndarfirði sostatt 457.385 m², sum er nakað minn enn í dag. Aliðkið A-26 fer at liggja longur úti á fjørðinum og longri norðuri enn verandi øki. Aliðki liggur umleið 140 - 150 m út frá landi, á 25 - 45 m dýpi og kanningar vísa at talan er um bleytan botn. Ein streymmáting er gjørd uttarlaga á A-26 í mai - august 2021. Úrslitini vísa at miðal streym ferðin á økinum er 12,8 - 13,6 cm/s. Mesta ferðin er frá 45,7 - 55,7 cm/s og í 63 - 66 % av tíðini er streymferðin meira enn 9,5 cm/s. P/F Mowi hevur eisini gjørt eina ADCP máting frá báti. Har sæst at rákið í teimum ovastu 3-15 metrunum er nakað minni longri inni á nýggja økinum, men eisini her er streymferðin regluliga omanfyri 9,5 cm/s. Høvuðsrákið á økinum skiftur millum landnyrðing og útsynning, og sær út til at skifta við sjóvarfallinum.

Broytta aliðki á A-52 og nýggja aliðki A-26 síggjast á mynd 2. Ætlanin er at 10 ringar kunnu liggja á broytta aliðki A-52, meðan 8 ringar kunnu liggja á nýggja aliðki A-26. Sambært P/F Mowi gevur hetta eisini pláss fyri møguliga at økja nakað um framleiðsluna í framtíðini.

Mynd 2: Broytta aliðki A52 og nýggja aliðki A-26

P/F Mowi upplýsur, at tað eru tveir fóðurflakar á Oyndarfirði, og ætlanin er at flyta annan flakan yvir á nýggja økið. Landstreymur verður lagdur til báðar fóðurflakarnar. Tað fer at minka um handfaringina av diesel olju, og um møguligt óljóð frá motorum.

Landstøðin AS-10 tilhoyrandi aliðki A-52 er á kaiðkinum í Oyndarfirði og fer eisini at verða brúkt sum landstøð til nýggja aliðki A-26. P/F Mowi eigur bygningin til landstøðina og hevur leigu sáttmála við Runavíkar kommunu um leigu av kaiðkinum.

Tað hevur sum sagt verið aling á Oyndarfirði í nógv ár, og kanningar seinastu framleiðsluumførini hava víst, at verandi aliðki A-52 er ávirkað av alingini og serliga á vestara økinum og innarlaga á eystara økinum kann tað taka langa tíð, áðrenn botnviðurskiptini koma aftur í eina góða støðu. Umhvørvisstovan metir tí, at tað kann bóta um dálkingar støðuna á Oyndarfirði at framleiðslan á A-52 verður longri úti á firðinum og at tað sum vanliga verður framleitt á vestara parti av aliðkinum verður flutt út á nýggja aliðki A-26, har tað er harðari streymur.

Umhvørvisstovan metir at treytirnar í verandi Umhvørvisgóðkenning, US mál nr. 412009-004/08, HFS mál nr. 614-92-0010-16, fyribils eru nøktandi fyri at hava eftirlit við nýggja og broytta aliðkinum.

4. Hoyring

Uppskot um ískoyti til umhvørvisgóðkenningina var sent alifelagnum, Heilsuffrøðiligu starvsstovuni og Runavíkar kommunu til góðkenningar tann 20. oktober 2021.

Heilsuffrøðiliga starvsstovan og Runavíkar kommuna høvdu ongar viðmerkingar.

P/F Mowi Faroes hevði nakrar viðmerkingar til myndirnar av aliðkjunum og sendi Umhvørvisstovuni dagfórda mynd av endaligu staðsetingini av aliðkjunum. Umhvørvisstovan hevur broytt myndirnar í ískoytinum.

5. Avgerð

Umhvørvisstovan góðkennir umsóknina um ískoyti til verandi umhvørvisgóðkenning, HFS mál nr. 614-92-0010-16, US mál nr. 412009-004/08, fyri alivirksemi á broytta aliðki A-52 og nýggja aliðki A-26 á alifirði C-08, Oyndarfjørður.

Verandi umhvørvisgóðkenning, US mál nr. 412009-004/08, HFS mál nr. 614-92-0010-16, frá 5. august 1998 við ásettum treytum, er eisini galdandi fyri alivirksemi á broytta aliðki A-52 og nýggja aliðki A-26 á alifirði C-08, Oyndarfjørður.

6. Kæruvegleiðing

Henda avgerð kann, sambært § 66 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988, um umhvørvisvernd, við seinni broytingum, kærast til landsstýrismannin við umhvørvismálum. Kæran skal sendast Umhvørvisstovuni, sum síðan sendir hana til landsstýrismannin við neyðugum skjølum.

Kærufreistin er 4 vikur frá tí degi, umhvørvisgóðkenningin er almannakunngjørd. Um kærufreistin er úti ein leygardag ella ein halgidag, verður kærufreistin longd til tann fyrstkomandi gerandisdagin.

Avrit:

Runavíkar kommuna, Heiðavegur 26, 600 Saltangará
Heilsufrøðiliga starvstovan, Smyrilsvegur 7, 2. hædd, 100 Tórshavn
Landslæknin, Sigmundargøta 5, Postboks 9, 110 Tórshavn